

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

FEATURES OF FORMATION AND ASSESSMENT OF THE POTENTIAL OF INCREASING FINANCIAL SUSTAINABILITY OF ENTERPRISES

Ємельянов О.Ю.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій,
Національний університет «Львівська політехніка»

Ymelyanov Olexandr

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Business Economics
and Investment,
Lviv Polytechnic National University

Метою статті є розроблення теоретичних та методичних засад формування та оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств. У статті виділено основні чинники формування фінансової стійкості підприємства, встановлено взаємозв'язок між ними та проведено їх групування. Побудовано модель формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства. Розроблено послідовність оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства. Представлено основні складники потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства. Визначено роль, яку відіграє гнучкість підприємства у формуванні потенціалу підвищення його фінансової стійкості. Використання отриманих у статті результатів менеджерами та фахівцями підприємств дасть змогу підвищити рівень обґрунтованості організаційно-економічних заходів, які спрямовані на зниження ризику неплатоспроможності підприємств та уникнення їхнього банкрутства.

Ключові слова: підприємство, фінансова стійкість, потенціал, формування, оцінювання.

Цель статьи заключается в разработке теоретических и методических основ формирования и оценивания потенциала повышения финансовой устойчивости предприятий. В статье выделены основные факторы формирования финансовой устойчивости предприятия, установлена взаимосвязь между ними и проведена их группировка. Построена модель формирования потенциала повышения финансовой устойчивости предприятия. Разработана последовательность оценки потенциала повышения финансовой устойчивости предприятия. Представлены основные составляющие потенциала повышения финансовой устойчивости предприятия. Определена роль, которую играет гибкость предприятия в формировании потенциала повышения его финансовой устойчивости. Использование полученных в статье результатов менеджерами и специалистами предприятий даст возможность повысить уровень обоснованности организационно-экономических мероприятий, направленных на снижение риска неплатежеспособности предприятий и избежание их банкротства.

Ключевые слова: предприятие, финансовая устойчивость, потенциал, формирование, оценка.

In modern conditions, many enterprises face with the problems of avoiding the state of insolvency and improving the ability to fulfill their debt obligations in a timely manner. The enterprises operate in an unstable environment as a consequence the solution to this problem is faced with significant difficulties. Therefore, the assessing the potential of increasing financial sustainability of enterprises is important. The purpose of the article is to develop theoretical and methodological principles for the formation and assessment of the potential of increasing financial sustainability of enterprises. The article highlights the main factors of forming financial sustainability of the enterprise, groups them and establishes the relationship between them. The authors constructed a model of formation of the potential of improving the financial sustainability of the enterprise on the basis of predicting its ability to fulfill its debt obligations under various possible operating conditions of the enterprise. The sequence of estimation of the potential of increase of financial sustainability of the enterprise is developed. The main components of the potential of increasing financial sustainability of the enterprise are presented. The authors identified the role played by the flexibility of the enterprise for formation of the potential of improving its financial sustainability. The new scientific

results obtained in the article, which are devoted to the solving the issue of the formation and evaluation of the potential of increasing the financial sustainability of enterprises, can be used in the practice of their activities. In particular, this applies to the proposed indicators for assessing the level of financial sustainability of the enterprise and the potential for its improvement, the developed sequence of assessing the potential of improving the financial sustainability of the enterprise, as well as the recommendations for improving the level of flexibility of enterprises. Using the results obtained in the article by managers and specialists of enterprises will allow increasing the level of validity of organizational and economic measures that are aimed at reducing the risk of insolvency of enterprises and avoiding their bankruptcy. In addition, the obtained results can be applied for the development of strategies of crisis financial management at the enterprises.

Key words: *enterprise, financial sustainability, potential, formation, assessment.*

Постановка проблеми. Досягнення підприємствами високих фінансово-економічних результатів їхньої діяльності є неможливим без забезпечення належного рівня фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Низька фінансова стійкість підприємств, як правило, свідчить про наявність у них фінансової кризи або, принаймні, про наближення підприємств до кризового стану. Важливо своєчасно попередити настання такого стану, що потребує постійного моніторингу наявного рівня фінансової стійкості підприємств та виявлення шляхів підвищення цього рівня. З цією метою підприємства повинні здійснювати оцінку потенціалу підвищення їхньої фінансової стійкості. Своєю чергою, така оцінка повинна базуватися на розгляді закономірностей формування потенціалу зростання фінансової стійкості підприємств та побудові відповідної моделі кількісного оцінювання величини цього потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Натепер проблемі оцінювання економічного потенціалу підприємств присвячено значну кількість наукових праць. Зокрема, суттєвих результатів у вирішенні цієї проблеми досягли такі науковці, як Д.М. Васильківський [1], В.В. Козик [2], Л.І. Лесик [3], В.А. Гришко [4], О.І. Маслак [5] та ін. Важливо відзначити, що більшість дослідників, які вивчають питання оцінювання економічних можливостей суб'єктів господарювання, відзначають існування значної кількості різновидів економічного потенціалу підприємства. Проте питанню оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств у науковій літературі не приділено значної уваги. Водночас необхідно відмітити низку наукових праць, у яких наводяться плідні підходи до тлумачення сутності фінансової стійкості підприємств, наводяться показники та методи її оцінювання та пропонуються шляхи підвищення цієї стійкості. Зокрема, ці результати викладені у працях таких учених, як Г.І. Башнянин [6], Н.М. Гапак [7], О.П. Павленко [8], А.М. Поддєрьогін [9], О.М. Проволоцька [10], Г.Т. П'ятницька [11], В.В. Чепка [12] та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значні досягнення науковців у вирішенні проблеми оцінювання та управління фінансовою стійкістю підприємств, закономірності формування та

оцінювання потенціалу підвищення рівня цієї стійкості потребують подальшого дослідження. Зокрема, необхідно встановити чинники, які зумовлюють величину потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємств, та розробити методичні засади оцінювання цього потенціалу.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є розроблення теоретичних та методичних засад формування та оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Існування у сучасній науковій літературі низки різноманітних підходів до тлумачення поняття фінансової стійкості підприємств свідчить про його складність та багатогранність. Проте можна виділити такі головні характерні риси фінансової стійкості суб'єктів господарювання:

1) фінансова стійкість підприємств є складником (видом) їхньої загальної економічної стійкості. Своєю чергою, економічну стійкість підприємства можна трактувати як його здатність здійснювати господарську діяльність в умовах негативних впливів зовнішнього середовища, опиратися цим впливам, нейтралізуючи їх наслідки;

2) фінансова стійкість підприємства насамперед характеризується його здатністю своєчасно та у повному обсязі виконувати свої короткострокові та довгострокові зобов'язання, незважаючи на можливе погіршення умов функціонування підприємства;

3) у широкому розумінні сутність фінансової стійкості підприємства полягає не лише у здатності погашати отримані позики та сплачувати відсотки за ними, але й забезпечувати при цьому належне функціонування підприємства. Інакше кажучи, потреба у поверненні узятих підприємством позик не повинна зумовлювати необхідність припинення його господарської діяльності (що може статися, наприклад, у разі розпродажу майна підприємства з метою погашення узятих ним позик);

4) фінансова стійкість підприємства значною мірою має відносний характер. Дійсно, підприємство може залишатися фінансово стійким за незначного погіршення зовнішніх умов його функціонування, але втратити фінансову стій-

кість, якщо ускладнення цих умов буде досить суттєвим. З іншого боку, за певного погіршення умов господарської діяльності підприємство може своєчасно погашати позики та продовжувати провадження цієї діяльності, але при цьому не мати можливостей для здійснення свого розширеного відтворення;

5) фінансова стійкість підприємства характеризується значною кількістю чинників, які впливають на її формування. При цьому ці чинники утворюють певну ієрархію;

6) на більшості підприємств завжди є резерви підвищення їхньої фінансової стійкості. Кількісне оцінювання цих резервів передбачає вимірювання величини потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств.

Оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств потребує попереднього виділення основних чинників, які впливають на рівень цієї стійкості. Своєю чергою, для встановлення таких чинників доцільно попередньо визначити критерії фінансової стійкості підприємств та показники її оцінювання. При цьому доцільно як узагальнений критерій фінансової стійкості підприємства обрати умову перевищення величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, над величиною погашення та обслуговування цих позик у будь-якому проміжку прогнозного періоду. Сформульовану умову можна формалізувати таким чином:

$$\sum_{i=1}^T \Pi_i \geq \sum_{i=1}^T B_i, \quad (1)$$

де T – тривалість прогнозного періоду; Π_i – величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, забезпечуючи при цьому нормальне провадження своєї господарської діяльності, у i -тому проміжку часу; B_i – величина погашення та обслуговування узятих підприємством позик у i -тому проміжку часу.

Основна проблема, яка постає під час оцінювання фінансової стійкості підприємства, полягає у прогнозуванні потоку надходжень Π_i . Дійсно, якщо прогнозні значення цього потоку є завищеними, то підприємство буде вважатися фінансово стійким, хоча насправді воно таким не буде. Тому під час здійснення такого прогнозування доцільно орієнтуватися на можливе погіршення умов функціонування підприємства, зокрема, на погіршення кон'юнктури на ринках збуту його продукції та зростання цін на ресурси, які використовує підприємство у своїй господарській діяльності.

Дослідження закономірностей формування фінансової стійкості підприємства полегшується, якщо перейти до усереднених значень окремих параметрів, які визначають рівень цієї стійкості. До цих параметрів слід віднести величину надходжень, які підприємство може спрямувати на

повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, а також час, на який взято позики, та ставку кредитного відсотка. При цьому перший параметр слід усереднювати за проміжком часу, протягом якого відбуватиметься повернення позик, а другий та третій параметри – за усієї сукупністю складників позичкового капіталу підприємства. За таких умов підприємство буде вважатися фінансово стійким, якщо буде виконуватися така нерівність:

$$\sum_{i=1}^{T_c} \frac{\Pi_c}{(1+p)^i} = \frac{\Pi_c}{p} \cdot \left(1 - \frac{1}{(1+p)^{T_c}}\right) \geq B_3, \quad (2)$$

де T_c – середнє значення терміна погашення узятих підприємством позик; Π_c – середня величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, забезпечуючи при цьому нормальне провадження своєї господарської діяльності; p – середнє значення ставки позичкового відсотка за користування узятими підприємством позиками у частках одиниці; B_3 – загальна величина узятих підприємством позик.

Таким чином, у разі виконання нерівності (2) підприємство встигне своєчасно повернути узяті ним позики, сплативши при цьому необхідні суми процентів за користування.

Використання критерію (2) дає змогу здійснити кількісну оцінку рівня фінансової стійкості підприємства. З цією метою представимо вираз (2) як рівність та визначимо з нього показник Π_c :

$$\Pi_{cm} = \frac{B_3 \cdot p \cdot (1+p)^{T_c}}{(1+p)^{T_c} - 1}, \quad (3)$$

де Π_{cm} – мінімально можлива середня величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, за якої виконуватиметься нерівність (2).

За таких умов кількісну оцінку рівня фінансової стійкості підприємства можна отримати, зіставивши значення показників Π_c та Π_{cm} :

$$P_{фс} = \frac{\Pi_c}{\Pi_{cm}} = \frac{\Pi_c \cdot ((1+p)^{T_c} - 1)}{B_3 \cdot p \cdot (1+p)^{T_c}}, \quad (4)$$

де $P_{фс}$ – відносний рівень фінансової стійкості підприємства.

Як впливає з виразу (4), підприємство може вважатися фінансово стійким, якщо значення показника (4) є не меншим одиниці. В іншому разі підприємство не є фінансово стійким. При цьому чим вищим є значення показника (4), тим більш високим є рівень фінансової стійкості підприємства.

Необхідно відзначити, що оцінку фінансової стійкості підприємства можна отримати дещо іншим способом, а саме – розглянути вираз (2) як рівність та визначити з нього показник B_3 :

$$B_{3m} = \frac{\Pi_c \cdot ((1+p)^{T_c} - 1)}{p \cdot (1+p)^{T_c}}, \quad (5)$$

де $V_{зм}$ – максимально можлива загальна величина узятих підприємством позик, за якої виконуватиметься нерівність (2).

Показник (5) за своїм економічним змістом характеризує величину позичкового потенціалу підприємства, тобто максимально можливу величину його загального позичкового капіталу, за якої підприємство буде здатне своєчасно погасити узяті позики та сплати проценти за користування. Тоді рівень фінансової стійкості підприємства можна оцінити, поділивши показник максимально можливої загальної величини узятих підприємством позик $V_{зм}$ на фактичну їх величину V_3 . При цьому результат такого ділення визначатиметься за формулою (4), тобто обидва описані способи оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства є еквівалентними, оскільки вони приводять до однакових результатів.

Враховуючи викладене вище, рівень фінансової стійкості підприємства визначається його здатністю забезпечити отримання за погіршення умов свого функціонування такої величини надходжень, яка буде достатньою для своєчасного та повного погашення узятих позик та сплати процентів за їх користування. Відповідно, можна виділити такі групи чинників, які впливають на рівень фінансової стійкості підприємств:

1) умови залучення підприємством позичкових коштів, зокрема, обсяги такого залучення, їхня структура, терміни залучення, рівень ставок позикових відсотків за різними видами позик, узятих підприємством;

2) чинники, які визначають наявну на теперішній час величину надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними. Зокрема, до цих чинників належать наявні обсяги збуту продукції підприємства, ступінь його ділової активності, відносний рівень операційних витрат підприємства тощо;

3) чинники, які визначають силу можливих негативних впливів погіршення умов зовнішнього середовища підприємства на фінансово-економічні результати його господарської діяльності. Зокрема, до таких чинників можна віднести: можливе відносне зниження цін на продукцію підприємства, скорочення попиту на цю продукцію, зростання цін на матеріальні, енергетичні та інші ресурси, що використовуються підприємством, тощо;

4) чинники, що характеризують здатність підприємства опиратися негативним впливам зовнішнього середовища. Зокрема, до цих чинників доцільно віднести рівень адаптаційних можливостей та гнучкості підприємства за кожним напрямом його адаптації до погіршення зовнішніх умов діяльності. При цьому головними такими напрямками є: зміна підприємством цін на свою продукцію та натуральних обсягів її виготовлення та збуту, зміна затрат ресурсів у розрахунку на одиницю продукції,

зміна структури асортименту продукції підприємства, а також зміна співвідношень між ресурсами, які використовуються підприємством для виробництва ним своєї продукції.

Необхідно відзначити, що чинники формування фінансової стійкості підприємства можна згрупувати і за такими ознаками: за здатністю підприємства впливати на них (керовані та некеровані), за місцем виникнення (внутрішні та зовнішні), за характером впливу (безпосередні та опосередковані) тощо. При цьому рівень гнучкості підприємства, його здатність адаптуватися до негативних змін у зовнішньому середовищі слід визнати одним із найважливіших чинників, які визначають рівень фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Чим вищою є гнучкість підприємства, тим меншим буде зниження величини його фінансово-економічних результатів внаслідок погіршення умов зовнішнього середовища. Відповідно, за більш високого рівня гнучкості підприємства менше скоротиться величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, що за певних умов дасть змогу забезпечити належну фінансову стійкість підприємства. Таким чином, рівень гнучкості підприємства та можливість збільшення цього рівня являють собою важливі чинники, які визначають величину потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств.

Загалом під потенціалом підвищення фінансової стійкості підприємства доцільно розуміти його здатність до проведення змін у внутрішньому середовищі завдяки реалізації відповідних організаційно-економічних та техніко-технологічних заходів, внаслідок чого забезпечуватиметься підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. При цьому загальну модель формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства наведено на рисунку 1. Як можна побачити з цього рисунку, основними напрямками підвищення рівня фінансової стійкості підприємства є: зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, забезпечуючи при цьому нормальне провадження своєї господарської діяльності; зниження величини позичкового капіталу підприємства; підвищення ступеня гнучкості підприємства. Відповідно, потенціал підвищення фінансової стійкості підприємства містить у собі три складники: потенціал зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, потенціал скорочення величини позичкового капіталу підприємства та потенціал підвищення ступеня його гнучкості. Кожен із перелічених складників потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, своєю чергою, визначається декількома видами економічного потенціалу

Рис. 1. Модель формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства

Джерело: авторська розробка

суб'єкта господарювання. Зокрема, потенціал зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, визначається потенціалом збільшення величини його доходів та потенціалом зростання прибутковості підприємства.

Базуючись на запропонованій моделі формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, доцільно встановити таку послідовність оцінювання величини цього потенціалу:

1. Збір необхідної інформації та оцінювання наявного рівня фінансової стійкості підприємства. Зокрема, у разі використання усереднених значень відповідних параметрів оцінку

наявного рівня фінансової стійкості підприємства можна здійснити за допомогою наведеної вище формули (4).

2. Оцінювання потенціалу зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними. З цією метою необхідно розглянути можливості збільшення загальної величини надходжень підприємства, зокрема, завдяки підвищенню ступеня його ділової активності та збільшенню рівня прибутковості діяльності підприємства, насамперед внаслідок зниження відносного рівня його операційних витрат.

3. Оцінювання потенціалу скорочення величини позичкового капіталу підприємства. При

цьому можливими способами такого скорочення є зниження розміру позикових коштів підприємства, що знаходяться на його балансі, завдяки одночасному зменшенню величини окремих видів активів підприємства, зокрема його основних засобів (внаслідок продажу зайвих елементів цих засобів), виробничих запасів (внаслідок збільшення кількості поставок матеріалів), незавершеного виробництва (внаслідок скорочення тривалості виробничого циклу), дебіторської заборгованості за товари (внаслідок надання цінових знижок покупцям за умови пришвидшення оплати придбаних товарів).

4. Оцінювання потенціалу підвищення ступеня гнучкості підприємства. Таке підвищення вимагає насамперед вдосконалення управлінських компетенцій працівників підприємства щодо реагування та адаптації до змін у зовнішньому середовищі. Зокрема, це стосується вміння регулювати рівень цін на продукцію підприємства, змінювати асортимент та обсяги її виробництва і збуту, впроваджувати нові прогресивні технологічні процеси тощо.

5. Прогнозування рівня фінансової стійкості підприємства у разі повної реалізації потенціалу підвищення цього рівня. З цією метою можна модифікувати формулу (4), подавши її у такому вигляді:

$$P_{пфс} = \frac{(P_0 + \Delta P_1 - \Delta P_2 + \Delta P_3) \cdot ((1 + p)^{T_c} - 1)}{(B_{30} - \Delta B_3) \cdot p \cdot (1 + p)^{T_c}}, \quad (6)$$

де $P_{пфс}$ – відносний прогнозний рівень фінансової стійкості підприємства; P_0 – наявна величина надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними; ΔP_1 – очікуваний приріст наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними; ΔP_2 – можливе зниження наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, внаслідок погіршення зовнішніх умов функціонування підприємства; ΔP_3 – очікуване зростання величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, завдяки реалізації потенціалу підвищення гнучкості підприємства у разі погіршення зовнішніх умов його функціонування; B_{30} – наявна величина позикового капіталу підприємства; ΔB_3 – можливе зниження величини позикового капіталу підприємства.

6. Отримання кількісної оцінки потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. Таку оцінку можна отримати, зокрема, обчисливши різницю між прогнозним та наяв-

ним рівнями фінансової стійкості підприємства, які визначаються, відповідно, за формулами (6) та (4). Також можна оцінити абсолютну величину потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємства за допомогою обчислення приросту його позикового потенціалу, який розраховується за формулою (5).

Висновки. Доцільно виділити такі групи чинників, які впливають на рівень фінансової стійкості підприємства: умови залучення підприємством позикових коштів; чинники, які визначають наявну на теперішній час величину надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними; чинники, які визначають силу можливих негативних впливів погіршення умов зовнішнього середовища підприємства на фінансово-економічні результати його господарської діяльності; чинники, що характеризують здатність підприємства опиратися негативним впливам зовнішнього середовища. При цьому під потенціалом підвищення фінансової стійкості підприємства слід розуміти його здатність до проведення змін у внутрішньому середовищі завдяки реалізації відповідних організаційно-економічних та техніко-технологічних заходів, внаслідок чого забезпечуватиметься підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. Цей потенціал містить у собі три основні складники, а саме: потенціал зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними, потенціал скорочення величини позикового капіталу підприємства та потенціал підвищення ступеня його гнучкості. Базуючись на розробленій моделі формування потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємства, було встановлено послідовність оцінювання величини цього потенціалу, яка включає такі головні етапи: збір необхідної інформації та оцінювання наявного рівня фінансової стійкості підприємства; оцінювання потенціалу зростання наявної величини надходжень, які підприємство може спрямувати на повернення узятих ним позик та сплату процентів за ними; оцінювання потенціалу скорочення величини позикового капіталу підприємства; оцінювання потенціалу підвищення ступеня гнучкості підприємства; прогнозування рівня фінансової стійкості підприємства у разі повної реалізації потенціалу підвищення цього рівня; отримання кількісної оцінки потенціалу підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. Подальші дослідження розглянутих у статті питань потребують розроблення методичних засад оцінювання потенціалу підвищення гнучкості підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Васильківський Д.М. Систематизація складових елементів економічного потенціалу підприємства у рамках концепції механізму підвищення. *Наука й економіка*. 2014. № 2 (34). С. 115–120.
2. Козик В.В., Ємельянов О.Ю., Лесик Л.І. Система показників оцінювання поточного рівня ендогенного економічного потенціалу підприємств. *Економічний простір*. 2014. № 86. С. 173–184.
3. Лесик Л.І. Типологія видів і чинників формування економічного потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.12. С. 271–278.
4. Гришко В.А., Ємельянов О.Ю., Крет І.З. Оцінювання поточного та стратегічного рівня інвестиційного потенціалу машинобудівних підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» Серія : «Проблеми економіки та управління»*. 2010. № 683. С. 210–215.
5. Маслак О.І., Квятковська Л.А. Основні етапи оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. *Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Економіка та менеджмент»*. 2012. Вип. 9 (34). Ч. 1. С. 201–210.
6. Башнянин Г.І., Лінтур І.В. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 2. С. 98–101.
7. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2014. Вип. 42. С. 191–196.
8. Павленко О.П., Семиліт І.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємств: фактори впливу, оцінка та джерела фінансування. *Молодий вчений*. 2016. № 7(34). С. 113–116.
9. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств в економіці України : монографія. Київ : КНЕУ, 2011. 184 с.
10. Проволоцька О.М., Воронкова А.В. Сучасні тенденції фінансової стійкості вітчизняних промислових підприємств. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : економіка, управління та адміністрування*. 2018. № 1(83). С. 129–133.
11. П'ятницька Г.Т., Найдюк В.С. Фінансова стійкість як базис для визначення стратегічного вектору інноваційного розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 7–16.
12. Чепка В.В., Матяш О.К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649–655.